

VALITER IN SCYTHICA.

QVALITER IN SCYTHICA. Blanditur Domitiano, quod ita in spectaculis Laureoli fabulam representari fecerit, ut historia uideri potuerit. Mos hic imperatorum fuit, eos, qui ultimo supplicio dānati erant, ludis exponere, ut cum quadam spectantis populi uoluptate interirent. Laureolum poetae finxerunt sceleratissimum hominem fuisse, et propterea in cruce sublatum, et a belluis dilaniatum extitisse. hęc fabula aliquando representata fuit sine eius, qui Laureoli personam subibat pernicię. Domitianus uero quędam extremo supplicio dānatum, ad Laureoli similitudinem cruce affigi iussit, et serio ab ur̄sa discerpi, atq; ita spectaculum exhibuit populo rei uera, non ficta. Iuuenia. In Lēntulum inuehitur, quod in theatro, dum eadem fabula ageretur, Laureoli personam subisset. Laureolum uelox etiam bene Lentulus egit iudice me dignus uera cruce. LAVREOLVS. Is qui Laurco li personam subierat. a lauro arbore Laurus, et Laureolus propria nomina deducuntur. et Laura fœmininum. et Laurentius, ac Laurentia, quę fuit uxor Faustuli. Romuli, et Remi nutritrix. a qua Laurentia festi, quę in eius honorem fiebant appellata. Solius quippe huius arboris nomen latina lēn qua hominibus imponitur. Gręce δαφνι dicitur. a quo daphnosa laureum uocamus. Maximo in honore apud ueteres fuit dicata triumphis, et ante limina, ac in domibus Cęsarum, pontificumq; et magnorum uirorum feri solita. Duo eius genera tradit Cato, delphicam, et cypriam. quidam etiā Muticam addiderunt, quoniam muticis subiceretur. hęc esse folio maximo constat, flaccidiorq; et albicante. Delphicam equali colore uiridiorē maximis bacis, atque e uiridi rubētib; quę uictores Delphis coronari, et Romę triumphantes solebant. Cypriam folio breui, nigro, suberispam. Alij et generā alia subiuuunt. Cymum quā syluestrem laurum intelligunt uonnulli sui generis arborem, differt colore. est enim carulea bacis. Regiam, quę cępit Augusta appellari amplissima et arbore, et folio bacarum nō aspero gustatu. huic quoq; nonnulli suum genus assignant, longioribus folijs, latioribusq; Baciam appellant hanc, quia bacarum fertilissima est. Sterilem uero triumphalem. Est taxa, quę adhibetur topiario operi in medio folio paruulam, ueluti laciniam folij habens. et spadonia huic similis præterquam quod ea lacinia caret. et chama daphne syluestris frutex unico ramulo ferē cubitali folijs lauri. item herba, quę uinā peruinā dicitur. et alexandrina, quam alij Idęam. alij hippoglotton. alij daphnen. alij caryophyllon. alij hypelaton uocant. Ramos spargit a radice dodrantales topiarij, ac coronarij operis, folio acutiore, quā myrti. molliore, et candidiore. Est et lauri genus, quod daphnoides uocatur. alij pelagium nominant. alij euthalen. nonnulli cephalon Alexandri. frutex est ramosus, crassiore, ac molliore folio, quā laurus, ex cuius gustu accenditur odor thuris, bacis e nigro rufis. Cor sic olim lauro crebat, nunc passim habet. paucifera hęc arbor uocatur, quia etiā inter armatos hostes prætensa, quietis erat indicium. Romani præcipue lætitię, et uictoriarum nuntiam habebant. Addebatur literis, et milinim lanceis, et pilis, et fascibus imperatorum. Ex ijs in gremio Iouis optime, maximę deponēbatur, quoniam uictoria nouam aliquam lætitiā attulisset, idq; non quia perpetuo uiret, sed quia spectatissima est in monte Parnasso, idēq; gratissima Apollini. Assuetis eō dona mittere etiam Romanis, ut L. Brutus fecit. Fortassis etiam in argumentū,

quod ibi is libertatem publicam meruisset. Lauriferam tellurem illam osculatus ex responsō. Quidam etiam hanc causam afferunt, quod sola hęc arbor ex omnibus manu satis, et in domos receptis non iatur fulmine. Tiberium principem tonante cęlo coronari ea solitum ferūt contra fulminum metus. Manifesto quidem abdicat ignis crepitu, et ueluti quadam deestatione. illud memoratu dignum Liuię Drusillę, quę postea Augusta cognomen meruit Diuo Augusto nupta, sedenti quondam in aperto, aquilam superuolantem in gremium ex alto candidissimam gallinam abiecit, uinam, atque illęsam, quam cum admiraretur, inuenit tenentem rostro Laureum ramum onustum suis bacis, propter quod conseruari alitem, et sobolem iusserunt aruspices. Ranium uero feri, ac rite custodiri, quod factum est in uilla Cęsarum Tyberi inposita iuxta nonnum lapidem flammia uia, quę ob id uocatur ad grillinas, mirumq; ea sylua prouentum fecit, et ex ea triumphans postea Cęsar laurum in manu tenuit, coronamq; in capite gessit. idem secuti postea Cęsares fecere, traditq; mos est ramos, quos tenuerunt ferendi, idēq; ea laurus, quę sterilis maxime est, triumphalis appellata. Constat ex hoc ramo feri laurum posse (quod Democritus, et Theophrastus negauerant) quidā ob hanc causam existimantē mutatas coronas triumphales ex aureis in laureas. Solius huius arboris folia appellatiōe distinguuntur. Dicimus enim lauream, coronam ex lauro, non sic Roseam, coronam ex rosis, nec queream, ex quercu, sed ijs substantiuum addimus, cum laurea per se sit substantiuum. A laurea sit laureo uerbum, quod est lauream in capite pono. a quo laureati dicuntur, qui laureis coronati sunt. Laureati milites sequebantur currum triumphantis, ut quasi sordibus purgati intrarent urbem, uel ut florere respu. uideretur. quemadmodum laurus semper uiret. A lauro laureum uocatum est in Auentino locus, ubi sylua lauri fuit. et imperatores a poetis lauriferi, et laurigeri dicti. item Laurul. uiniū urbs Latij. et Laurentum huic propinqua urbs solis indigens. A qua Laurentes appellati. Finxerunt etiam poetę Daphnen Penei fluminis filiam fuisse, quam cum Apollo amore eius captus persequeretur, in arborem sui nominis, hoc est laurum fuisse mutatam. cuius postea folijs citharas, et pharetras suas ornare Apollo solitus sit. Item Daphnim Mercurij fuisse filium formosissimum adolescentem, natum ex Nympha in amoenissima regione Sicilia iuxta montes, quos aërios uocant, dulcissimis undiq; aquis plenos, et Laureis resertos. a quibus nomen accipit. Diodorus hunc scribit a nymphis eo in loco educatum boum armenta maxima possedisse, a quorum cura dictum fuisse bucoliam, et cum esset ingenio acri, bucoliam carmen inuenisse, eōq; Dianam frequenter oblectasse. CRUCE. Patibulo. Crux, patibulum est, in quo figuntur dānati dictum a gręco κρουειν, quod est ferire. pulsare. Hanc ueteres gebalum uocauerunt. Var. Nos barbari, quod innocentes in gebalum suffigimus homines, uos non barbari, quod noxtos absoluunt. a cruce uero crucio uerbum deducitur, hoc est torqueo. a figo. a quo crucior passiuum. et cruciatus. et crucium uinum, insu. aue, quod bibendo cruciet. et duo composita crucifigo. et crucigerulus. item a κρουειν cruor, hoc est sanguis, qui ex aliquo uulnere spargitur. Vnde cruentus, quod modo pro sanguinolento accipitur, modo pro seuo, et crudeli, ut cruenta uox. cruenta oratio. Cuius contrarium est incruentus. Vnde incruentam uictoriam dicimus, quę sine cęde hominum fuit. Martialis, Securo cecidit incruentus dāno. et cruento uerbum, hoc est crure inficere. Cuius passiuum est cruentor. et cruento aduerbium, hoc est crudeliter. et cruentatio, quod est sanguinaria fœdatio. Quidam etiam crudum hinc deductum uolunt,

Qualiter in scythia religatus zupre Prometheus
 Assiduum in mmo perforce pauit autem,
 Nuda Calidonio sic perforce præbut uirgo,
 Non falsa pendens in cruce Laureolus.

Pena Laureoli.
 Uocabant lauri membris phalaribus artus,
 Inq; omni iniquam corpore copius erat.
 Denique supplicat dedorat mors ille paterne,
 Vel domini uigula fœderat ense uocans.

Tempa uel arano demens spolauerat auro,
 Subludat scius uel tibi Roma faces.
 Venerat antique secleratus crimina famę,
 In quo, quę fuerat fabula, pena fuit.

quod proprie recens, atq; acerbum significat, ut crudum uulnus, hoc est recens, & quasi adhuc cruentum. a quo recrudescere dicimus, quasi renouari, & ad pristinam acerbam redire. Hinc crudum uocamus, quod non est coctum, a similitudine crudæ carnis, quæ adhuc cruenta est. & cruda poma dicuntur, quæ acerba, atque immatura sunt. Cicero, Poma, quæ cruda sunt, ni auelluntur. Quæ autem cocta, & matura decidunt. Item crudi cibi, qui indigesti, & non dum concocti sunt. Iuuenalis, Et crudum pauonem in balnea portas. & crudus homo, cuius stomachus cibo offenditur, quod non facile concoquat. Quintilianus, Crudo oratori declamandum non putat Cicero, quod in cenam non ueniret, quod esset durior. a quo crudus etiam homo appellatur, qui truci aspectu est, quod ita eo oculi nostri offenduntur, ut stomachus cibi cruditate, uel quod facies crudum habentis animum aspera, & foeda est, ut facies crudum cibum habentis in stomacho. Ab hoc fit crudus. crudissimus. cruditas. crude aduerbium. præterea crudeo uerbum. a quo crudeo. & ab eo, quod diximus, recrudescere. & crudaria argenti uena, quæ in summa reperta est. Item crudelis, hoc est asper. immis. a quo crudelior. crudelissimus. crudelitas. crudeliter. Item a κρῶλον quidam crura deduci existimant, quod huc, atque illuc ingrediendo feriant. Sunt enim crura a genibus usque ad inferiorem pedem non aquali modo ducta, sed teretibus suris clementer extantibus, sensimq; tenuatis firmata. Suræ certe posterior cruris pars est illa carnosâ, quæ in omni animantium genere homini tantum contingit, quamuis apud auctores reperitur, hominem quendam in Aegypto suris caruisse. a crus fit diminutiuum crusculi. Item a cruo crumena, hoc est locus, quod è brachio pendens huc, atque illuc feriat. Eius diminutiuum est crumenula. Item crusta, quod feriendo frangitur. Crusta enim fœminino genere fragmentum tenue significat lapidis, aut ligni, aut utri, aut gelu, aut alterius huiusmodi. Virgilius, Concreuant subitæ carenti in flumine crustæ. Plinius, Lithostrata cœpere iâ sub Sylla paruulis certe crustis. Crustum uero in neutro genere frustum panis, aut placente, aut alterius edulij significat. Virgilius, Et uiolare manus, malusq; audacibus orbem fatalis crusta. A crusta fit diminutiuum crustula. Apuleius, Paruas marmoreas crustulas parieti adiungens. A crusto uero crustulum. Horatius, Pueris olim dant crustula blandi doctores. Iuuenalis, Nos colaphum incutimus lambenti crustula seruo. Item a crusta fit crusto uerbum. a quo incrusto, quod est crustam ducere, siue crustam applico. unde crustatio, siue incrustatio dicitur, cum crustæ parieti, aut pavimento, aut nasi applicantur. Hinc uasa crustata dicuntur, quæ uitreis crustis tecta sunt. A quibus crustariae tabernæ uocatae, in quibus eiusmodi opera uenduntur. Crustam etiam ducere uulnus, siue ulcus dicitur, quando solidatur, qua detracta ferè remanet acatrix. Est enim acatrix signum, quod ex uulnere, siue ulcere remanet. a quo acatricare dicimus, acatricem ducere. & acatricosum plenum acatriabus. item a crustis lapidum eo in loco frequentibus, & naturaliter ita genitis. Crustumium, Thuscæ oppidum. a quo crustumini. & crustumina tribus. & crustumina pira, ex parte rubentia, quæ & crustumina dicuntur. SIC. Ita, eo modo, sic, & ita eodem ferè modo accipiuntur. Aliquando enim similitudinis sunt. Virgilius, Non sic Aggeribus ruptis cum spumeus amnis exit. Quintilianus, Quod ut optimum, ita longe difficillimum. Aliquando optantis. Virgilius, Sic tua cyrneas fugiant ex amna taxos. Propertius, Sic umbrosa tibi cotingant tecta Priape. PACH. Ita te diu ament, ita tibi pro uoto secundent oia. Nonnunquam illatue coniunctiones sunt, & pro igitur usurpantur. Cicero, Sic tot simul uirtutes continen-

tia. grauitatis. iustitiæ. fidei defecerunt. Idem, ita nobilissima ciuitas græciæ, et olim potentissima sepulchrum cuius sui igno rasset, nisi ab homine arpinate didicisset. Sed in hac significatione nunquam ei antecedit in eadem sententia altera dictio. Frequentius tamen in hoc sensu duo ab ijs composita usurpantur. sicq; & itaq; est etiam quando hæc duo aduerbia pro ualde accipiuntur. Apuleius, Nec ego rebar sic multorum idopus dierum esse. Quintilianus, Nec res est ita magni temporis, & laboris. sic aliquando apud auctores duplicatum inuenitur. Virgilius, Sic sic innat ire sub umbras, quod maioris expressionis est. Neque mihi probabile uidetur, quod aliqui dicunt, alterum hoc loco interrogatiuum, alterum confirmatiuum esse, ut sit sensus. Placet sic inultam perire? Placet. A sic composita sunt sicane, quod interrogantis est. Plautus, Sicane tu illa? sicane nos habes ludibrio omnes? Item sicut, quod proprie similitudinis est. Plinius, Quod scilicet, sicut mihi constitutum erat, ex pressi. Aliquando tamen non res similes complectitur, sed diuersas, & planè contrarias. Quintilianus, Sed hæc eloquendi præcepta sicut cognitioni sunt necessaria, ita non satis ad uim dicendi ualent, nisi illis quædam facilitas, quæ apud græcos μέγισ nominatur, accesserit. Quod per ut etiam dicta frequentius inuenitur. Idem, Quod ut optimum, ita longe difficillimum. Habet etiam sicut nonnunquam uenustatem, atque utilitatem magnam, quoties antecedentem sententiam aduertit cum sequenti. Idem, Sunt & alia ingenita quædam, quæ adiuuant. uox. latus patiens laboris. ualeudo. constantia. deor, quæ si modica obtigerunt, possunt ratione ampliari, sed nonnunquam ita desunt, ut bona etiam ingenij, studijq; corrumpant. sicut & hæc ipsa sine doctore perito studio pertinaci. scribendi. legendi. dicendi. multa & continua exercitatione per se nihil proficiunt. Plinius, Ferunt Crassum auum Crassi in Parthis interempti nūquam risisse, ob id Agelastum uocatum, sicut nec fuisse multos. In hunc sensum etiam alia duo quemadmodum. & quomodo usurpare frequentior solent. Item a sic sicut eiusdem cum sicut significationis. PRÆBEVIT. Exhibuit tradidit, ut supra diximus. VISCERA. Carnè. Lucretius, Visceribus uiscus gigni, sanguenq; creari. Viscus enim proprie dicitur quicquid sub corio est. Vnde & cor uiscus appellatur. Plinius, Cæsari dictatori quo die primum ueste purpurea processit, atque in sella aurea insedit, sacrificantibus in extis cor desuit. Vnde quæstio magna de diuinatione argumentantibus, potuerit ne sine illo uiscere hostia uiuere. Ab hoc uiscerari antiqui dixerunt carnem populo distribuere. & uisceratio, distributio carnis, quæ fieri solebat, uel in solenni sacrificio, uel in funere excellentis personæ. Cellius, Tu in Albano uisceratio Latini data. Linius, Secutus est annus nulla re belli, domi uel insignis P. Plautio Proculo, P. Cornelio Scapula consulibus, præter quod frageillas colonia deducta, & populo uisceratio data a M. Flauio in funere matris. & uisceratum aduerbium, per uiscera. Ennius, Alia fructus differt, dissipat uisceratum membra maria sparsa spumant sanguine. NYD A. Detecta pelle, scilicet dilacerata. Nudum enim dicitur, quod sine tegmine est. Virgilius, Nudatosq; humeros oleo persusa nitescit. Vnde per metamorphosin nudum aliquando pro insēpulto accipimus, quod scilicet cadauer saxo tectum non sit. idem, Nudus in ignota Palmure iacebis arena. Ab hoc fit nudum uerbum, quod proprie significat detego. Apuleius, Tu uulnus nudare iussus est. Aliquando tamen pro indico usurpatur. Virgilius, Tractatq; pectora ferro nudauit. Ab hoc fit nude aduerbium, hoc est aperte. simpliciter. & denuo eiusdem cum primitiuo significationis. & nuditas, quod modo pro simplicitate, modo pro inopia accipitur. Quidam nudum, & nudatum etiam distinguunt,

ite distingunt, ut nudum sit, quod nunquam tectum fuit, Nudatum uero, quod tectum esse consuevit, sed nunc tectum non est. VRSO. Notum animal est ursus, cuius forma urfa dicitur. Coeunt hyemis initio non, ut ceterae ferae, sed ambobus cubantibus, & se mutuo complexi, deinde secedunt in speciem separatum, in quibus trigesima die pariunt ut plurimum quinque. hi sunt candida, & in formis atro, paulo maioribus maior. sine oculis, sine pilo, unguibus tantum prominentibus. hac lambendo paulatim figurant. Hinc Virgilium dicere solitum ferunt parere se uersus more ursino. nanque ut id animal foetum ederet ineffigatum, atque in formem, sed lambendo eum conformaret, atque effingeret, sic ingenij quoque sui recentis parus, rudi esse facie, & imperfecta, sed subinde tractando, colendoq; dare se ipsi formam, & oris, ac uultus lineamenta praeberet. Raro homines parientem uidere ursam. Mares quadragesima diebus latent. Foeminae quaternis mensibus. Si specus defuit arte sibi edificat in penetrabile imbribus, molliq; frode consternunt. primis quatuordecim diebus tam graui somno premuntur, ut ne uulneribus quidem excitari possint. Tunc mirum in modum pinguescunt. uisunt adipes uarijs medicaminibus apti, & contra capilli desumuntur tenaces. ab ijs diebus residunt, ut priores pedes sugendo uiuunt. foetus rigentes peffori admovent, & ita incubant, ut oua uolucres. Putat Theophrastus coactas quoque uersorum carnes eo tempore, si afferentur, aueri. Cibi tunc nulla argumenta, nec nisi humoris minimum in alio inueniri. Sanguinisq; exiguas circa cor guttas, reliquo corpori nihil inesse. prodeunt uere mares, praepingues. Excitantes herbam aron ad laxanda intestina, quae alioquin concreta sunt, deuorant. Aros e bulborum genere est. Scyllae proxima amplitudine folijs lapati, caule recto diuum cubitorum baculi crassitudine, radice mollioris naturae, quae & cruda editur. folia quoque eius in aceto decocta manduntur. Quiddam hanc draconium esse dixerunt. Alij radicem aron appellauerunt. Caulem uero draconium. Sed longe diuersa sunt, si modo draconius ea est, quam nostri draconculum uocant. Habet enim draconculus subrutilam radicem. & draconculi modo conuoluam. unde & nomen habet. Semen eius feruens, mordaxq; cui tantu uirus, ut olfactum grauidis abortum inferat. Aros e contrario partus omnium animalium extrahit naturae arcu litus. Vlcera omnium generum sanat. Folia collechomibus medentur. Tradunt & radicem eius salutarem esse in pestilentia, in cibo sumptam ebrietatem discutere, serpentes dum crematur, nidore sugere, praesertim a spidas, qui & peruicaces areo oleo figere inueniunt sunt. in folijs ari casus optime feruari traditur. Graeci autem draconium uocant herbam folijs beta, non sine thyrso, flore purpureo aro penes similem. Est & ari in Aegypto nascentis ipsa quoque aro similis, nisi quod minor est, & minoribus folijs, ac radice, quae tamen grandis oliuae magnitudinem implet. Idem urfi circa ari surculos praedominant dentes. oculi uersorum hebetantur, propter quod maxime fauos expetunt, & conuulserato ab apibus ore grauedinem illam extractu sanguinis leuant. infirmissimum urso caput, quod leoni ualidissimum est. ideo urgente ui ex aliqua ferpe praecipitanti capita manibus regunt, & in arena saepe colaphis exanimati conspecti sunt. Hispani capita in spectaculis uersorum cremant, potaq; aggre in ursinam rabiem censent. in grediuntur bipedes, arborem auersi diripiunt. Taurosq; ex ore, cornibusq; eorum pedibus omnibus suspensi pondere fatigant. notatum est M. Pifone, & M. Messalla consulibus ad XIII Cal. Octobris Domitium Aenob. arborem adilem curulem urfos numidios centum, & totidem uenatores aethiopas in arco dedisse. Ab ursus ursinus deducitur. Plinius, Capilli

desumunt. ursinus adeps misto ladano, & adianto continet. CALIDONIO. Britanico, de quo supra differimus. QUALITER. ut. IN RUPE SCYTHICA. In rupe montis Caucaasi, in quo supra diximus Prometheus religatum fuisse. Scythia septentrionalis prouincia est a Scythia Herculis filia appellata (ut sentit Herodotus) Hanc Tanais diuidit. pars eius una in Europa remanet. Altera in Asiam protenditur. Quae in Europa est, ad Thraciam terminatur. Quae uero in Asia, diuersos habet populos. Hi a Scythia Scythae dicuntur. Vnde Scythicus deducitur. Apuleius, Plerique enim corum Scythias moribus uiuebant Persae uniuersos Scythas sagas appellauerunt. A proxima sibi gente, qui sage dicuntur. & caucasum graucasum nominauerunt, quod eorum lingua significat niue candidum Scytharum celeberrimi sage. Massagetae. Essedoes. Arimaspi aeta Caadiri. Aessai. Oethei. Haustum maris eius dulcem esse Varro scribit, magnitudine influentium amnium uicto sale sunt & Seres lanito sylvarum nobiles depercentes canicem frondium aqua persusa. Vnde geminus foemnis labor, redordiendi fila, rursusq; texendi. Seres mites quidem, sed feris similes sunt. Fugunt enim hominum coetum, cum commercia expetant. Ab ijs sericam ipsa lanugo arborum. & sericae uestes appellatae. illud de Essedonibus notandum, quod parentum suorum funera canu prosequuntur, & congregatis proximis cadauera ipsa pecudum carnibus admista comedunt. quin & ossa capitum inuncta auro tenent ad seruicia poculorum, quae ultima sunt apud eos officia pietatis. Massagetae uero per desertum discurrunt, equorum suorum sanguinem potantes. Claudianus. & qui cornipedes in pocula uulnerat audax Massagetes. A VEM A SIDVAM. Aquilam cor, siue iecur eius assidue depascens, quemadmodum superius declarauimus. NIMIO. Nimis magno. quia nunquam consumi poterat. etenim continue renascebatur. PECTORE. Corde, seu iecore. Totum pro parte posuit. Quippe haec uiscera intra pectus constituta sunt. pectus dicitur anterior pars animalis a gulaeque ad uentrem, hoc homini tantum latum est. Reliquis animalibus atrinatum, uolucris magis, & inter eas maxime aquaticis in eo papillae leuiter eminent, & fuscioribus, ac paruis orbibus coronatae, addunt aliquid uenustatis, foemnis ad alendos tantum foetus dat, maribus ad solum decus, ne informe pectus, & quasi mutilum uideretur. a pectore pectorosus deducitur, hoc est magni, & ualidi pectoris Et ex pectore uerbi, quod est extra pectus eicio. Cicero, Tum pauor sapientiam mihi omnem ex animato ex pectorat. et pectusculum paruuum pectus. & pectoralis fascia, qua pectus stringitur. pectus quidam quasi pactus dictum uolunt a compactis costis, quae ueluti firmamenta pectoris sunt. pactum, & compactum a pango deducuntur. pangere figere est. Vnde pangi carmina dicta sunt, quod aeris figerentur. Hinc pango per metaphoram pro carno. scribo. manifesto usurpauit. & pagina utraq; pars phyllurae siue folij dicta, quod in ea carmina panguntur, hoc est figuntur. & impingo, quod est impello. a quo impactum. & compingo. compello. compono. a quo compactum. Hinc pascor cum deriuatis ab eo, de quibus supra diximus. & pecto, quod est explicio. & pango capillum. a quo pecten instrumentum quo capillus explicatur. Transfertur tamen & pecten, & pecto ad alia multa. Nam & pectere citharam dicimus, hoc est percutere, & distendere pectine chordas, hoc est plectro item pectines sunt, quibus lanarij, & textores utuntur. & pectere lanam, pectere uestes dicuntur. a quo & uestes ipse pexa appellantur. Plinius, Istriae, liburniaeq; pilo propior, quam lanae pexis aliena uestibus, hoc est uestibus, quae texuntur

tur. nam in texendo pectinis moxibus uestes feruntur. Ab ijs pe-
xati dicuntur, qui pexis uestibus sunt induit. Martialis. Pexa-
tus pulchre. est etiam pecten cratis genus. dentatae filis ferreus
ad colendam terram. a quo pectina deducitur. Plinius, sunt
genera terrae, quorum ubertas pectinari segetem in herba co-
gat. a pecten etiam fit pectinatim aduerbium, quod significat
ad similitudinem pectinis. **ARTVS.** Partes corporis
proprie enim artus partes sunt corporis inter iuncturas con-
nexae dictae, quod inter se ardentur, unde minores partes
per diminutionem articulos uocamus, quales sunt digitorum.
a quo articuli apud grammaticos. et articulatum aduerbiū,
hoc est per partes, atque articulos. et de artuo uerbum, quod
est per artus diuido. a quo de artuatum dicimus per artus conci-
sum. Quidam a graeco deductum hoc uocabulum existimant.
quippe graeca ἀρτοειρα nominant, et ita distinguuntur artus
a membris, quod artus dicimus ossa cum neruis, et uenis. Mē-
bra autem proprie uocamus carnem artus tegentem. Vnde mem-
brana superior membri pars, hoc est pellis ipsa appellatur. Sil-
lius, Et uenis male iuncta tremantibus ossa. Extant consumptis
uisu de forma membris. Confunduntur tamen haec aliquando
apud auctores. Ab arto, a quo artus deriuatur, fit coarctio, quod
est astringo. coniungo. Vnde coartatio. et artus adiectiuum,
strictus. et ars, quod per eam opera inter se aptentur, quam-
uis aliqui ἀρτοειρα, hoc est, a uirtute appellatum
uelint. Hinc artifices dicti, qui artem suam per artus exercēt.
a quibus artificium deductum. et artificiosum, arte factum.
et artificiose aduerbium, et quinquertium, quod graeci pen-
tathlon uocant, quo die quinque genera artium in ludis exer-
cebant. et ipsos athletas Lilius quinquertiones appellat. itē
artitum ueteres dixerunt, bonis artibus instructum. Artem de-
finiunt esse facultatem, quae praecipis quibusdam, ac regulis co-
tinetur. Trifariam autem artes diuiduntur. Quaedam enim
in inspectione, hoc est cognitione, et aestimatione rerum positae
sunt, qualis est astrologia nullum exigens actum, sed ipso rei,
cuius studium habet, intellectu contenta, quae theorice uocatur,
hoc est speculatiua. Aliae in agendo, quarum hic finis est, et
ipso actu perficitur, nihilque post actum operis relinquit, quae
practicae. i. actiua dicitur, qualis est saltatio. Aliae in effectu,
quae operis, quod oculis subiicitur, consumatione, non finem, ac
apiunt. hanc poetice, hoc est factiuam appellamus, qualis est
pictura, haec et effectiua, et administratiua a quibusdam ap-
pellatur. Ab ars composita fiunt iners, quod proprie significat
eum, qui sine arte est. Lucretius, iners, qui sine arte est. Sed quo-
niam qui nullam artem exercent, uel otiosi, uel desides sunt,
uel ignaui, fit, ut iners aliquando pro otiosus capiatur. Virgil.
Seu stabit iners, seu profluet humor. Idem, Libertas, quae sera
tamen respexit inertem. Modo pro ignauius. Idem, Spuman-
temque dari pecora inter inertia uotis optat aprum. Ab hoc in-
ertia deducitur, quod modo pro ignoraetia artis, modo pro otio,
modo pro ignaui a usurpanus. et inertialis diminutiuum.
a quo inertialis, unae genus est nigris, inueterato praecipue co-
mendabilis uino, sed uiribus innoxia, siquidem temulentiam
sola non facit, ob id nomen ab inertia sumens cum iustus so-
bria dici possit. Item solers, quasi totus ex arte consistens. a quo
solertia, quae modo pro acumine, modo pro artificio, modo pro
diligentia accipitur. item astutus (ut quidam putant) hoc est cal-
lidus. uersutus quasi tutus. Nos a graeco potius deriuari cense-
mus, quod est ἄστυ, hoc est oppidum, siue urbs. Nam, qui
in oppidis, atque urbibus assidue uersantur fiunt callidiores,
quemadmodum nos ab urbe urbanum pro lepido dicimus, ite
graeci ab ἄστυ astutum pro callido, et uersuto. inde etiam astus
et astutia deducuntur eiusdem significationis. et astute ad-

uerbium. a quibus astutior. astutissimus. astutius. astutissime.
Apuleius Astutus, et astute diminutiua usurpat. Ars grae-
ca τέρχην dicitur, hoc est techna qua uoce, et nostri utuntur.
Plautus, Qui technas hominis deprehendi solus. Hinc te-
chnides, artifex dicitur. et calotechnius, bonus artifex. item e-
contrario cacotechnius, malus artifex. et Galenus medicus o-
pus suum technen, hoc est artem inscripsit, quod media nostri
temporis per insciam te gnum uocant. **LACERI.** Di-
laniati. Lacere proprie est dilaniare, et quasi per membra
discindere. Virgilius, Quid miserum aeneam laceras? Tracitū
a larus, quae discindendo corpora dilaniant. Hinc lacerus dila-
natus, et lacerna uestis, de qua supra diximus. et lacina
fissura extremarum uestium decoris gratia facta. a quo laci-
niat uestes. et lacesso uerbum, quod est prouocare, et quasi la-
cerando irrito. ideo capitur frequentius in malam partem. Ci-
cero, Sed iustitiae primum munus, nec non nocet, nisi lacessius
iniuria. Quandoque etiam in bonam. idem. Tuis me amantis-
simis libris lacessisti, id est prouocasti ad respondendum. Lacer-
a ueteribus dicebatur, qui uiribus truncatis erat. **VIVE-**
BANT. adhuc palpitabant. **MEMBRIS.** Car-
ne, ut paulo ante diximus, quamuis membra etiam pro artu-
bus ponantur. item pro partibus, etiam si ad inanimata trans-
feruntur. Vnde membratim dicimus, hoc est per partes ambi-
tus, quae graeci cola nominant. a nostris membra dicuntur. a
membro fit binembris. trimembris. quadrimembris. hoc est dua-
rum trium. quatuor partium. et membrosus, qui magno me-
bro est. Virgilius, Si tamen is est, qui priapea scripsit. Sed ruber
hortorum custos membrosus aequo. Et de membro uerbum, hoc
est se paro. diuido. **STILLANTIBVS.** Manantibus
cruore. **INQVE OMNI NVSQUAM COR-**
PORE, CORPVS ERAT. Sensus est, in toto corpo-
re non erat amplius caro. Facit hoc frequenter Martialis, ut
diuersam uim uocabulorum uersibus ex primat, ut est in illo
tetra sticho.
Cum dixi ficos, rides quasi barbara uerba,
Et dicas ficos Caeciliane iubes.
Dicemus ficos, quas scimus in arbore nasci.
Dicemus ficos Caeciliane tuos. Item in illo,
Semper agis causas, et res agis Attale semper.
Est, non est quod agas, Attale semper agis.
Si res, et causae desunt, agis Attale nullas,
Attale, ne quod agas desit, agas animam.
Cum igitur corpus aliquando massam hanc membrorum di-
uersitate compactam significet, Seneca. Corpore trunca at-
put abest, modo solam carnem, Cicero. Ego hic cogito com-
morari, quoad me reficiam. Nam et uiuis, et corpus am-
si, id est carnem. unde corpulentos dicimus obesi corporis ho-
mines, Martialis hoc uersu utrunque significatum usurpauit.
Corpus inquit, hoc est caro nusquam erat in toto corpore, hoc
est in tota massa corporea. Corporum tria genera esse Dompo-
nius affirmat. Vnum quod una specie continetur, ut homo. li-
gnum. lapis. Alterum, quod ex contingentibus, hoc est pluri-
bus inter se coherentibus constat, ut aedificium. nauis. arma-
rium. Tertium, quod ex distantibus compactum est, ut puta ex
pluribus corporibus uni nomini subiectis, ut populus. lego-
grix. et corpus esse definitum, quod quinq; sensibus compre-
hendi potest. Alij τὸ τριχὴ διασπῶν, hoc est quod tres di-
mensiones habet. item alij ἦτοι τοιοῦν, ἢ τὰ ἄλλοι σῶμα ἴσθ.
hoc est quod efficiens, aut patiens est, quam definitionem pre-
clare expressit Lucretius. Tangere enim, aut tangi nisi corpus
nulla potest res. a corpus fit corporeus. et incorporeus. ite cor-
poralis, atque incorporealis, quae in hoc differunt, quod cor-
porcum